

APLINKOS
APSAUGOS
AGENTŪRA

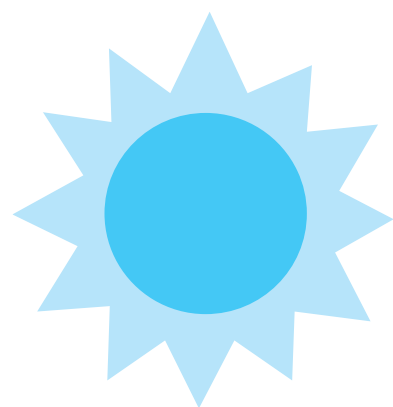
APLINKOS
APSAUGOS
AGENTŪRA

Pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas (PADKM): pereinamojo laikotarpio patirtis ir pasirengimas mechanizmo įgyvendinimui pilna apimtimi

Miglė Ragelytė Skaistė Garlaitė

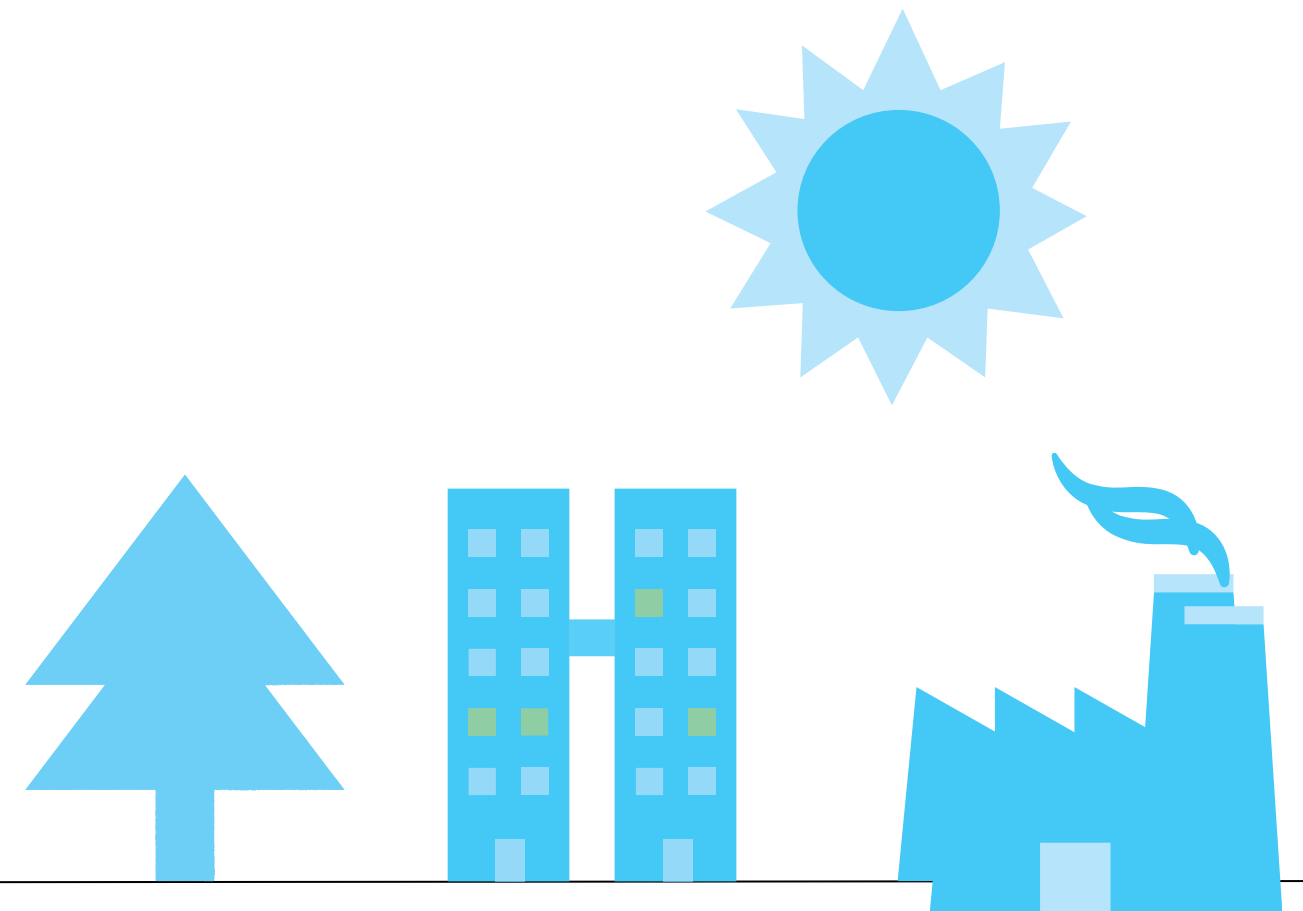
2025-04-10

Turinys

- Teisės aktai reglamentuojantys PADKM
- Pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas
- Pereinamasis laikotarpis
- Iššūkių pereinamuoju laikotarpiu
- PADKM įgyvendinimas pilna apimtimi
- Omnibus paketas

Teisės aktai reglamentuojantys PADKM

ES teisės aktai

Priimti:

 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/956, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas;

 2023 m. rugpjūčio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/1773, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/956 taikymo taisyklės, pagal kurias **pereinamuoju laikotarpiu** vykdoma pareiga teikti pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo ataskaitas;

 2024 m. gruodžio 18 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/3210, kuriuo nustatomos su PADKM registru susijusios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/956 taikymo taisyklės.

Suderinti:

 Komisijos įgyvendinimo reglamentas, kuriuo nustatomos su įgaliojotojo PADKM deklaranto statusą reglamentuojančiomis sąlygomis ir procedūromis susijusios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/956 taikymo taisyklės (2025 m. kovo 28 d.)

LT teisės aktai

 2023 m. lapkričio 8 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 855 (Dėl 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/956 įgyvendinimo)

 2025 m. vasario 18 d. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-20 (Dėl pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo įgyvendinimo pereinamuoju laikotarpiu taisyklių, pagal kurias vykdoma pareiga teikti ataskaitas, patvirtinimo)

Planuojami:

 Aplinkos ministro įsakymas dėl Pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo įgaliojotojo deklaranto statuso suteikimo taisyklių patvirtinimo.

Deklarantai:

- Teikia PADKM metinę deklaraciją/ketvirtines ataskaitas
 - Atsiskaito sertifikatais

APLINKOS
APSAUGOS
AGENTŪRA

Aplinkos apsaugos agentūra

Nacionalinė kompetentinga institucija

- Įgaliotojo deklaranto statuso suteikimas
- Konsultacijų centras
- Pagal EK pateiktą išvadą, Agentūra gali inicijuoti peržiūrą

LR muitinė

Tikrina ar importuotojas turi įgaliotojo deklaranto statusą

Teikia importo duomenis Europos Komisijai
Stabdo importą be įgaliotojo deklaranto statuso

NACIONALINIS
AKREDITACIJOS BIURAS

Nacionalinis akreditacijos biuras

- Vykdo PADKM tikrintojų akreditaciją pagal (ES) Reglamento Nr. 2023/956 18 straipsnį.

Funkcijos įgyvendinant PADKM

Deklarantai:

- Teikia PADKM metinę deklamaciją/ketvirtines ataskaitas
 - Atsiskaito sertifikatais

LR finansų ministerija

- Atsakinga už sertifikatų pardavimo ir perpirkimo funkcijas.

Europos Komisija

- Administruoja PADKM registrą.
- Įgyvendinamųjų teisės aktų priėmimas.
- Teikia informaciją apie pareigas nevykdančius importuotojus NKI.
- Vykdo ketvirtinių ataskaitų patikrą.
- Vykdo metinių deklamacijų patikrą ir peržiūrą.
- Nustato PADKM sertifikatų kainą.
- Vertina ir tobulina mechanizmo veikimą.

PADKM taikymas

CEMENTAS

PLIENAS IR GELEŽIS

ALIUMINIS

TRAŠOS

**ELEKTROS
ENERGIJA**

VANDENILIS

Pereinamasis laikotarpis yra mokymosi etapas visiems:

- ✓ Suprasti atitinkamus vaidmenis ir užduotis
- ✓ Informacijos rinkimas
- ✓ Sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam mechanizmo diegimui nuo 2026 m.

- ✓ Importuotojai, norintys importuoti PADKM prekes iš trečiųjų šalių į ES, nurodytas PADKM Reglamente, privalės deklaruoti jų gamybos metu išmestą ŠESD kiekį ir už jį atsiskaityti atitinkamu kiekiu PADKM sertifikatų.

- ✓ Visos prekės, kurioms taikomos PADKM Reglamento nuostatos ir prekių KN kodai yra nurodyti PADKM Reglamento I priede.

Pereinamasis laikotarpis 2023 m. spalio 1 d. – 2025 m. gruodžio 31 d.		Pilno įgyvendinimo laikotarpis 2026 m. sausio 1 d.
Duomenų teikimas	Ketvirtinės ataskaitos	Metinės deklaracijos
Įgaliotojo deklaranto statusas	Nereikalingas	Privaloma
ŠESD verifikacija	Nereikalingas	Privaloma
Sertifikavimas	Netaikoma	Taikoma

Ataskaitų teikimo pareiga pereinamuoju laikotarpiu

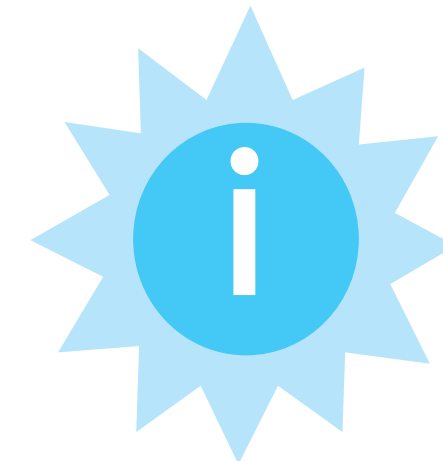
2023 m. spalio – 2026 m. sausis

Ataskaitoje teikiama informacija:

- ✓ Bendras importuotų prekių kiekis per kiekvieną kalendorinių metų ketvirtį
- ✓ Bendras importuotų prekių ŠESD (tiesioginis ir netiesioginis)
- ✓ CO2 kaina, kuri taikoma apmokestinant gaminamas prekes kilmės šalyje.

Ataskaitos teikiamos kas ketvirtį

[GAIRĖS IR METODINĖ
MEDŽIAGA](#)

[2023 m. seminaras](#)

Ataskaitų teikimas pereinamuoju laikotarpiu

Deklaruojamas laikotarpis	Deklaruojama iki
2025: Sausis – Kovas	2025: Balandžio 30 d.
2025: Balandis – Birželis	2025: Liepos 31 d.
2025: Liepa – Rugsėjis	2025: Spalio 31 d.
2025: Spalis – Gruodis	2026: Sausio 31 d.

Iššūkių pereinamuoju laikotarpiu

Pagrindiniai sunkumai ir klausimai pildant PADKM ataskaitas:

1. Vėlavimas teikti ataskaitas dėl nežinojimo apie prievolę teikti ataskaitas.
2. PADKM deklaranto portalo sistemos klaidos – PADKM prekių importuotojai negalėjo laiku pateikti ataskaitos dėl didelės portalo sistemos apkrovos ir gedimų.
3. Benriniai klausimai dėl ataskaitos pildymo.

Svarbu

- ✓ Pereinamasis laikotarpis vyksta **iki 2025 m. gruodžio 31 d.**
 - žinoti apie prievolę pildyti PADKM ataskaitas, susipažinti su PADKM principais, komunikuoti kylančius nesklandumus.
- ✓ Komunikacija su prekių tiekėjais – siųsti Europos Komisijos komunikacijos šablonus. Negavus tikslių duomenų nurodyti to priežastį PADKM deklaranto portale
- ✓ Komunikacija su Aplinkos apsaugos agentūra dėl prisijungimo ir ataskaitos pildymo klausimų (aaa@gamta.lt).

Įgaliotojo deklaranto statusas

Nuo 2026 m. sausio 1 d. įgaliotojo PADKM įgaliotojo deklaranto statusas būtinas siekiant importuoti Reglamento (ES) 2023/956 I priede išvardytas prekes.

Įgyvendinamasis reglamentas taikomas nuo 2025 m. kovo 28 d.:

- ✓ Prašymo teikimo taisyklės ir atitinkamo leidimo suteikimo kriterijai bei procedūros
- ✓ Siekiama užtikrinti, kad įgaliotaisiais PADKM deklarantais taptų tik *bona fide* importuotojai
- ✓ Prašymą teikia – valstybėje narėje įsisteigęs importuotojas arba netiesioginis muitinės atstovas.
- ✓ Elektros energijos importuotojai, kuriems taikoma PADKM Reglamento 5 straipsnio 4 dalis, turi būti laikomi įgaliotaisiais PADKM deklarantais, ir jiems prašymo pateikti nereikia.

Briuselis, XXX
[...] (2025) XXX draft

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) .../...

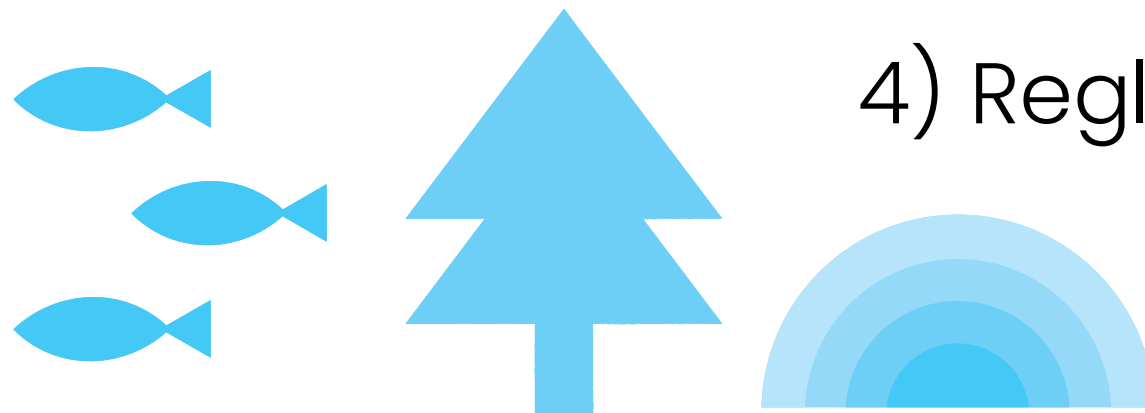
XXX

kuriuo nustatomos su įgaliotojo PADKM deklaranto statusą reglamentuojančiomis sąlygomis ir procedūromis susijusios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/956 taikymo taisyklės

Omnibus paketas

Tikslai:

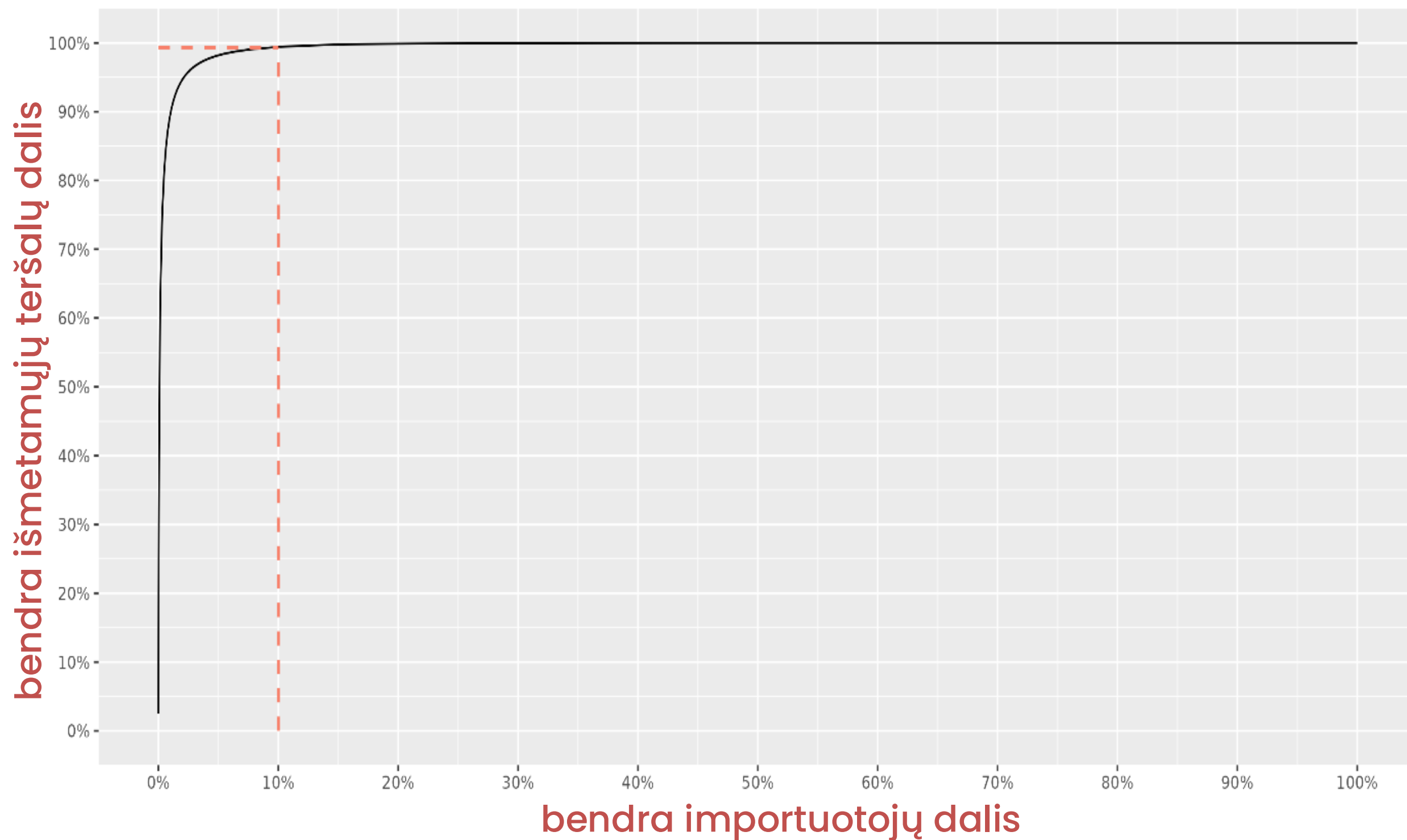
- 1) sumažinti administracinę naštą mažiems ir vidutinio dydžio importuotojams,
- 2) supaprastinti tvarumo taisykles,
- 3) pristatyti rinkai naujas investavimo galimybes

Greitu metu keičiami teisės aktai:

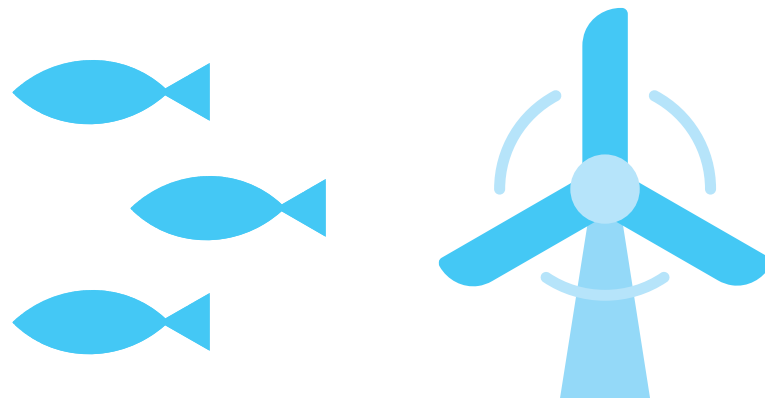
- 1) Įmonių tvarumo ataskaitų direktyva
- 2) Tvaraus įmonių valdymo direktyva
- 3) Tvarios veiklos klasifikacija
- 4) Reglamentas (ES) 2023/956

- **80 % PADKM importuotojų** sudaro tik **0,1 % visų importuotų emisijų.**
- **10 % importuotojų** atsakingi už **daugiau nei 99 % emisijų.**
- Mažų importuotojų vidutinė importo vertė – **apie 1600 EUR per metus.**
- **Administracinės išlaidos** mažiems importuotojams: **5440–6900 EUR per metus, t. y. neproporcingai didelės.**

De minimis riba – 50 tonų per metus

- Vietoje 150 Eur *de minimis* ribos prekės importui, bus taikoma 50 t masės bendram importui per metus *de minimis* riba
- 90 % importuotojų, teikiančių ketvirtines PADKM ataskaitas, jų nebeteiks.
- Išimtys vandenilio ir elektros sektoriams

Finansinių pareigų supaprastinimai

Svarstoma sertifikatų pardavimo pradžios datą atidėti iki
2027 m. vasario 1 d.

Nors sutrumpės laikas, per kurį deklarantai turės įsigyti sertifikatus, apimančius visą jų importą nuo 2026 m. sausio 1 d., jie vis tiek turės du mėnesius sertifikatams įsigyti iki 2027 m. I ketvirčio, kai pirmą kartą bus pradėta taikyti „50 % taisyklė“ (šiuo metu – „80 % taisyklė“), t. y. nuo 2027 m. sausio 1 d. iki 2027 m. kovo 31 d.

Svarstoma keisti **80 proc.** taisyklę į **50 proc.** taisyklę

- Europos Komisija nustatys numatytąsias anglies kainas kiekvienai trečiajai šaliai, remdamasi metiniais duomenimis.
- Deklarantai galės pasirinkti tarp numatytųjų verčių arba realiai sumokėtos anglies kainos pateikimo.

Numatytosios vertės jau sumokėtai **CO₂** kainai apskaičiuoti

Terminų pakeitimai

Lankstumo užtikrinimas ir atitiktis ES ATLPS terminams – pratęsti metiniai terminai:

- Metinės PADKM deklaracijos pateikimo terminas – **rugpjūčio 31 d.** ~~gegužės 31 d.~~ (1 straipsnio 4 dalis).

Atitinkami pratęsimai dėl PADKM sertifikatų valdymo:

- Atsisakymas – **rugpjūčio 31 d.** ~~gegužės 31 d.~~ (1 straipsnio 16 dalis)
- Perpirkimas – **rugsėjo 30 d.** ~~birželio 30 d.~~ (1 straipsnio 17 dalis)
- Panaikinimas – **spalio 1 d.** ~~liepos 1 d.~~ (1 straipsnio 18 dalis)

De minimis – taikymas, stebėseną ir vykdymo užtikrinimas

Mažieji PADKM importuotojai:

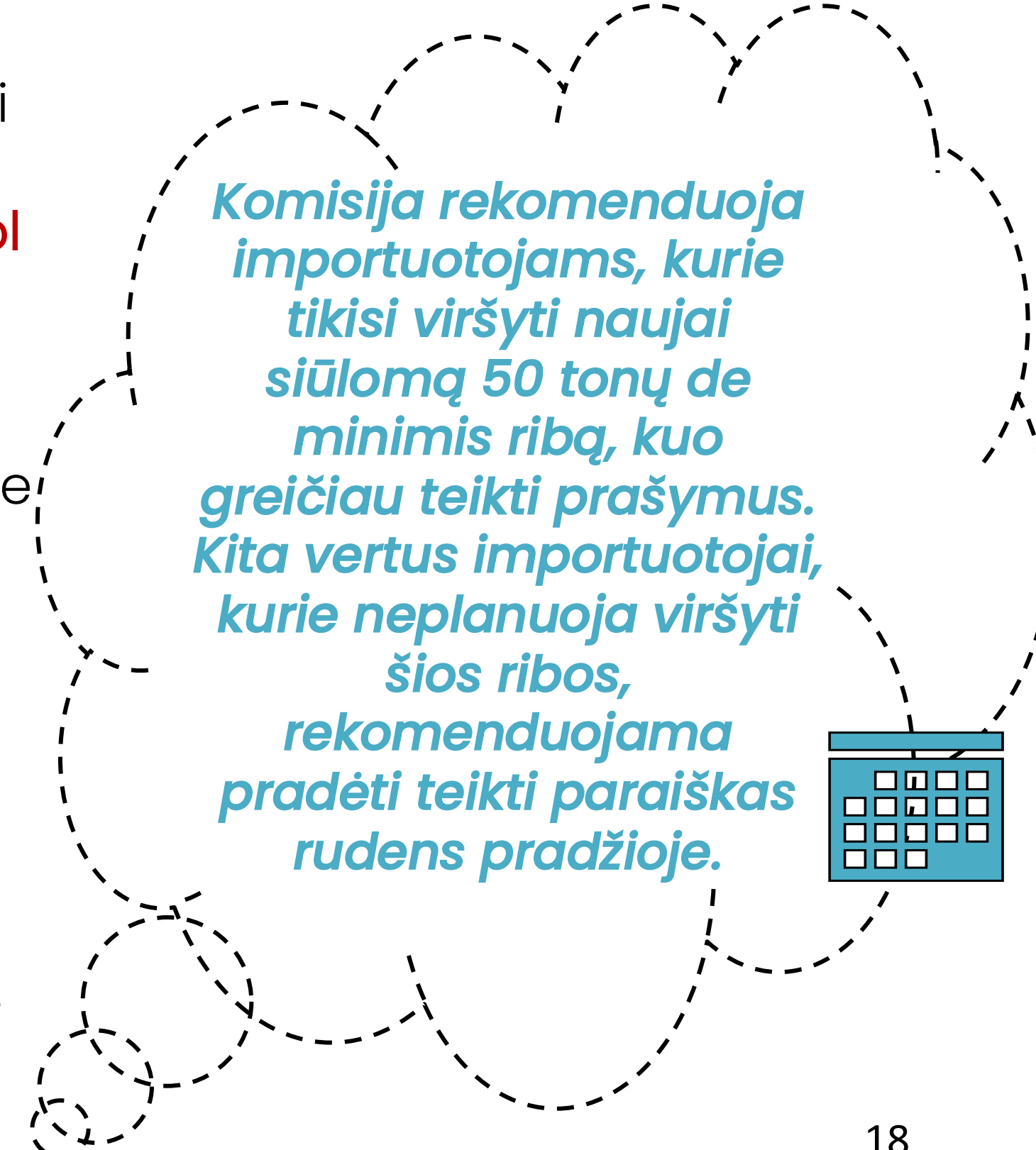
- Deklaruodami muitinėje, patys identifikuojasi kaip mažieji PADKM importuotojai.
- **Atleidžiami nuo visų su PADKM susijusių įsipareigojimų, kol nesiekia nustatytos ribos.**

Komisijos tarnybos (1 straipsnio 20, 13, 19, 21 dalys):

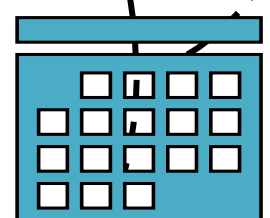
- Renka duomenis apie kiekvieną importo deklaraciją visoje ES-27.
- Seka importuojamus kiekius pagal importuotoją.

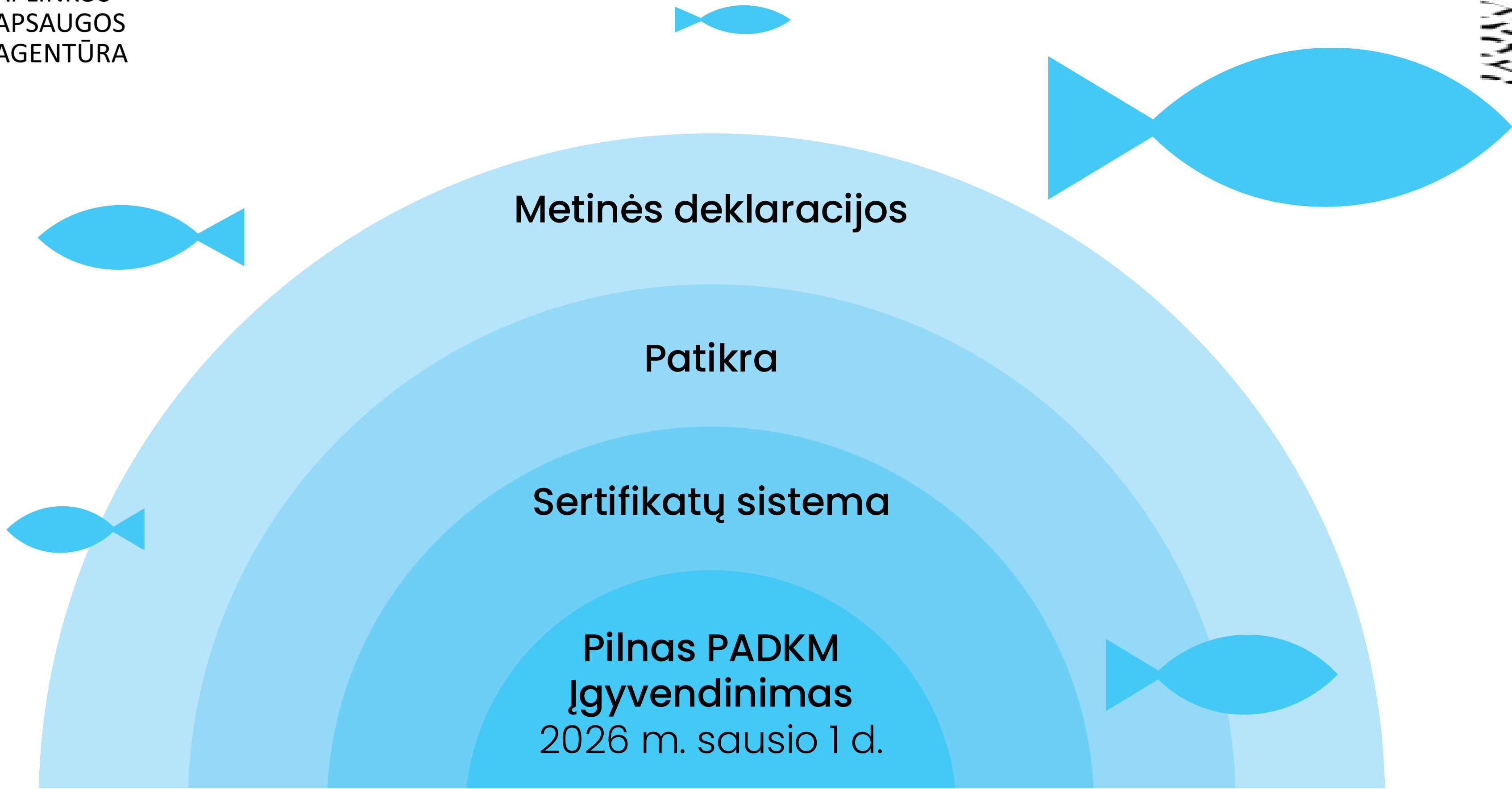
Jei nustatomas neatitikimas, informuoja NKI, kad imtųsi veiksmų, įskaitant:

- Importuotojo informavimą,
- Atitinkamų baudų skyrimą,
- Draudimą importuoti PADKM prekes iki metų pabaigos arba kol gaunamas pilnas leidimas.

Komisija rekomenduoja importuotojams, kurie tikisi viršyti naujai siūlomą 50 tonų de minimis ribą, kuo greičiau teikti prašymus. Kita vertus importuotojai, kurie neplanuoja viršyti šios ribos, rekomenduojama pradėti teikti paraišką rudens pradžioje.

METINĖS DEKLARACIJOS

Kasmet ne vėliau kaip gegužės 31 d. ir pirmą kartą – 2027 m. už 2026 metus kiekvienas įgaliotasis PADKM deklarantas, pateikia PADKM deklaraciją už praėjusius kalendorinius metus:

- bendras praėjusiais kalendoriniais metais importuotų kiekvienos rūšies prekių kiekis,
- prekėms būdingas išmetamas ŠESD kiekis
- bendras PADKM sertifikatų, kurių turės būti atsisakyta kiekis
- akredituotų tikrintojų išduotų tikrinimo ataskaitų kopijos
- deklaruojamam būdingajam išmetamam ŠESD kiekiui prekių kilmės šalyje pritaikyta anglies dioksido kaina, kuri buvo faktiškai sumokėta

PATIKRA

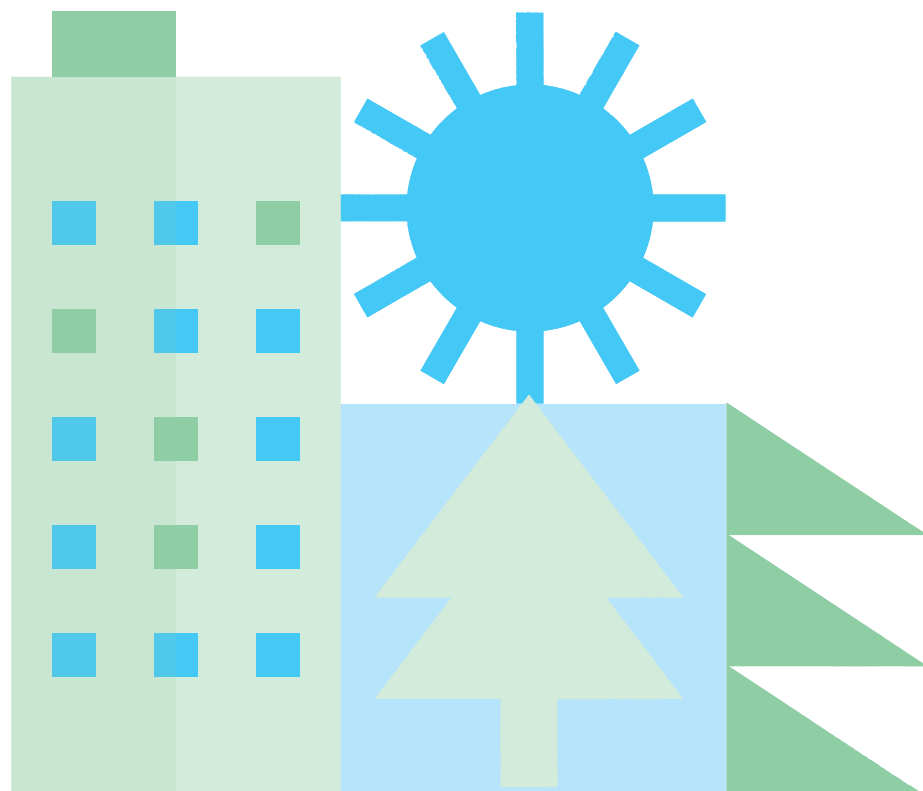
- Emisijos turės būti patikrintos akredituoto tikrintojo.
- Komisija ir nacionalinės kompetentingos institucijos (NKI) peržiūrės PADKM deklaracijas ir stebės, kad emisijos būtų tinkamai patikrintos.
- Pirmosios PADKM deklaracijos turės būti pateiktos iki 2027 m. gegužės 31 d., su akredituoto vertintojo patikrintu prekės gamybos vietoje išmetamu būdinguoju ŠESD kiekiu.

SERTIFIKATŲ SISTEMA

- 2027 m. už 2026 metus įgaliotasis PADKM deklarantas per PADKM registrą atsisako tokio skaičiaus PADKM sertifikatų, kuris atitinka būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį.
- Tam, kad galėtų atsisakyti PADKM sertifikatų, įgaliotasis PADKM deklarantas turėtų sukaupti per metus reikalaujamų sertifikatų skaičių, atitinkantį kiekvieno ketvirčio pabaigoje nustatytas ribas – 80% taisyklė.
- PADKM sertifikatai galios ribotą laiką.
- Įgaliotiesiems PADKM deklarantams bus leidžiama nustatytais terminais perparduoti dalį sertifikatų.

GAMTA NEPRIEŠTARAUJA ŽMOGUI, JEI ŽMOGUS NEPRIEŠTARAUJA JOS DĖSNIAMS. (A. GERCENAS)

www.gamta.lt

+370 682 92653

aaa@gamta.lt

Juozapavičiaus g. 9, Vilnius

